2026/1448

29.6.2026

SKLEP SVETA (SZVP) 2026/1448

z dne 26. junija 2026

v podporo projektu za zmanjšanje varnostnih tveganj v zvezi s strelivom v Ukrajini

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti členov 28(1) in 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 19. novembra 2018 sprejel strategijo EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo. Unija se je med drugim zavezala, da bo spodbujala uporabo novih tehnologij za učinkovitejše upravljanje zalog osebnega in lahkega orožja ter še naprej podpirala sodelovanje in pomoč pri izvajanju Akcijskega programa Združenih narodov o osebnem in lahkem orožju, vključno z upravljanjem zalog osebnega in lahkega orožja ter streliva.

(2) Generalna skupščina Združenih narodov je 4. decembra 2023 sprejela globalni okvir za upravljanje konvencionalnega streliva v celotnem življenjskem obdobju (v nadaljnjem besedilu: globalni okvir), ki je prostovoljni okvir sodelovanja in vsebuje sklop političnih zavez za krepitev in spodbujanje obstoječih pobud za upravljanje konvencionalnega streliva v celotnem življenjskem obdobju ter obravnavanje obstoječih vrzeli pri tem upravljanju. Cilj 5 globalnega okvira spodbuja države k vzpostavitvi tehničnih zmogljivosti za izvajanje ustreznega, sistematičnega in trajnostnega nadzora nad konvencionalnim strelivom v nacionalnih zalogah, kot je ustrezno in v skladu z nacionalnim pravom, vključno z zagotavljanjem in prejemanjem mednarodnega sodelovanja in pomoči.

(3) Svet je 14. aprila 2025 odobril sklepe o nadzoru nad izvozom orožja, v katerih je Delovni skupini za izvoz konvencionalnega orožja (COARM) naročil, naj po potrebi podpre krepitev zmogljivosti tretjih držav v zvezi z upravljanjem zalog orožja in streliva.

(4) Uveljavljanje neodtujljive pravice Ukrajine do samoobrambe pred vojno agresijo Rusije od 24. februarja 2022 vključuje nabavo in upravljanje znatnih zalog konvencionalnega streliva, kar povzroča resna varnostna tveganja in izzive.

(5) Ukrepe Unije na področju neširjenja orožja in razoroževanja bi bilo treba ustrezno uporabiti za zmanjšanje človeškega trpljenja in prispevanje k varnosti ljudi v Ukrajini v kontekstu njene samoobrambe pred vojno agresijo Rusije ter za ublažitev negativnih posledic vojne

(6) Zato je primerno, da Unija s finančnim prispevkom podpre projekt, namenjen zmanjšanju tveganj za varnost streliva v Ukrajini –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Unija podpira projekt za zmanjšanje varnostnih tveganj v zvezi s strelivom v Ukrajini (v nadaljnjem besedilu: projekt).

2. Cilj projekta iz je zmanjšati varnostna tveganja v zvezi s strelivom v Ukrajini z določitvijo zahtev glede tehničnih zmogljivosti nacionalnih organov v Ukrajini za nadzor nad strelivom ter na podlagi tega z izboljšanjem nacionalnih tehničnih zmogljivosti z nabavo in predajo preskusne opreme ter z zagotavljanjem s tem povezanega usposabljanja. Projekt tako prispeva k preprečevanju nesreč in nenačrtovanih eksplozij, povezanih s strelivom, boljši zaščiti osebja in večji varnosti civilnega prebivalstva.

3. Projekt je podrobno opisan v prilogi k temu sklepu.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).

2. Za tehnično izvajanje projekta sta pristojna Ženevski mednarodni center za humanitarno odstranjevanje min (GICHD) in Ustanova za krepitev človekove varnosti (ITF).

3. GICHD in ITF svoje naloge opravljata pod pristojnostjo visokega predstavnika. V ta namen visoki predstavnik z GICHD in ITF sklene potrebne dogovore.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje projekta, ki ga financira Unija (v nadaljnjem besedilu: odhodki), je 1 996 834 EUR.

2. Odhodki se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki se uporabljajo za proračun Unije.

3. Komisija nadzira pravilno upravljanje referenčnega finančnega zneska iz odstavka 1. V ta namen Komisija z GICHD in ITF sklene potrebna sporazuma. V teh sporazumih se določi, da morata GICHD in ITF zagotoviti prepoznavnost prispevka Unije, ustrezno njegovemu kontekstu in višini.

4. Komisija si prizadeva skleniti sporazuma iz odstavka 3 čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. V primeru težav pri tem postopku o tem obvesti Svet, obvesti pa ga tudi o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

1. Visoki predstavnik o izvajanju tega sklepa poroča Svetu na podlagi šestmesečnih poročil, ki jih pripravita GICHD in ITF.

2. Komisija poroča Svetu o finančnih vidikih projekta.

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po datumu sklenitve sporazumov iz člena 3(3) oziroma šest mesecev po datumu začetka njegove veljavnosti, če v tem obdobju ni sklenjen noben od teh sporazumov.

V Luxembourgu, 26. junija 2026

Za Svet

predsednik

M. DAMIANOS

PRILOGA

PROJEKTNI DOKUMENT

„Zmanjšanje varnostnih tveganj v zvezi s strelivom v Ukrajini“

1. **Ozadje in kontekst**

Ukrajina se sooča z znatnimi tveganji za varnost in zaščito ter izzivi v zvezi z nacionalnimi zalogami konvencionalnega streliva. Ti izzivi so se po obsežni vojni agresiji Rusije proti Ukrajini februarja 2022 še povečali.

Povzročili so številne incidente v zvezi z eksplozivi, ki niso nastali le zaradi sovražnih napadov in sabotaže infrastrukture za strelivo, temveč tudi zaradi prevoza, skladiščenja in odstranjevanja nepreverjenega ali nestabilnega streliva in ravnanja z njim s strani ukrajinskih oboroženih sil in organov odkrivanja in pregona v Ukrajini. Čeprav so ukrajinski organi sprejeli preventivne ukrepe za povečanje varnosti in zmanjšanje tveganj za osebje in civilno prebivalstvo, infrastrukturo in okolje, med drugim na območjih skladiščenja streliva in v njihovi okolici, je treba sprejeti nadaljnje ukrepe.

V zvezi s tem je nujno potrebna tehnična pomoč na področju nadzora nad strelivom za podporo ukrajinskim organom pri zmanjševanju varnostnih tveganj v zvezi s strelivom. Učinkovit nadzor nad strelivom je temelj upravljanja varnosti v zvezi s strelivom, ki omogoča zgodnje odkrivanje degradacije, napak in posledičnih nevarnih pogojev prevoza, skladiščenja ali ravnanja. Sedanje zmogljivosti za nadzor nad strelivom v Ukrajini so pod pritiskom zaradi:

— velike količine in raznolikosti vrst streliva, kalibrov, starosti in proizvodnih standardov;

— omejene razpoložljivosti usposobljenega osebja za nadzor nad strelivom;

— nezadostne ali v vojni poškodovane infrastrukture za sistematične inšpekcijske preglede, nadzor, preskušanje in upravljanje življenjskega cikla;

— vrzeli v tehnični opremi, standardiziranih postopkih, dokumentaciji in upravljanju podatkov glede na mednarodne dobre prakse in standarde;

— povečane izpostavljenosti streliva škodljivim okoljskim pogojem in pogojem skladiščenja.

Poleg obravnavanja neposrednih varnostnih tveganj v zvezi s strelivom med konfliktom bodo okrepljene zmogljivosti za nadzor nad strelivom ključni temelj za okrevanje in stabilizacijo Ukrajine po konfliktu, vključno s prehodom iz obdobja vojne v obdobje miru z vojaško prisotnostjo. Izvesti bo treba sistematične inšpekcijske preglede velikih količin streliva, njihovo preverjanje in upravljanje na podlagi tveganja, da se omogočijo varno skladiščenje, prevoz in odstranjevanje. Zgodnje naložbe v trajnostne nacionalne zmogljivosti nadzora bodo zato zmanjšale dolgoročna humanitarna, okoljska in finančna bremena, povezana z nenadzorovano degradacijo streliva in nenačrtovanimi eksplozijami v pokonfliktnih razmerah. Brez okrepljenih nadzornih zmogljivosti bo verjetnost nesreč in nenačrtovanih eksplozij, povezanih s strelivom, še vedno velika, kar bi lahko imelo katastrofalne posledice za nacionalne organe in civilno prebivalstvo.

Glede na navedeno so nacionalni organi v Ukrajini poleti 2025 EU zaprosili za tehnično pomoč pri podpiranju preverjanja varnosti v zvezi s strelivom v njegovem celotnem življenjskem ciklu, pri čemer so se osredotočili zlasti na program usposabljanja in opremljanja za nadzor nad strelivom. Ta prošnja je bila ponovno podana na delavnici z naslovom „*Vzpostavitev mednarodne platforme za usposabljanje in sodelovanje na področju upravljanja varnosti v zvezi s strelivom v podporo prizadevanjem Ukrajine za takojšnje zmanjšanje tveganja po konfliktu*“, ki jo je 13. in 14. novembra 2025 v Ženevi v Švici organiziral GICHD.

Prošnja za ukrepanje je usklajen s politikami EU na področju osebnega in lahkega orožja ter širšimi politikami neširjenja orožja in razoroževanja, saj podpira krepitev zmogljivosti za varno skladiščenje streliva in ravnanje z njim, zlasti v partnerskih državah, s čimer ustvarja priložnost za zagotavljanje ciljno usmerjene, nesmrtonosne podpore v skladu z zavezanostjo EU miru, stabilnosti in zmanjšanju tveganja.

Poleg tega je prošnja za pomoč usklajena z globalnim okvirom za upravljanje konvencionalnega streliva v celotnem življenjskem obdobju, ki ga podpira EU, saj je njen namen omogočiti nadaljnje zmanjšanje varnostnih tveganj, ki jih predstavljajo nacionalne zaloge konvencionalnega streliva v Ukrajini, in sicer:

— z dajanjem prednosti trajnostnim zmogljivostim ustreznih nacionalnih organov pri upravljanju konvencionalnega streliva v celotnem življenjskem obdobju,

— s prizadevanjem za ustrezen, sistematičen in trajnosten nadzor nad konvencionalnim strelivom v nacionalnih zalogah ter

— z uporabo ustreznih postopkov za zmanjšanje tveganja pri upravljanju nacionalnih zalog konvencionalnega streliva.

Po pričakovanjih naj bi ukrep s spodbujanjem odgovornih praks upravljanja streliva prispeval tudi k širši regionalni varnosti z zmanjšanjem tveganja čezmejnih učinkov, povezanih z nenačrtovanimi eksplozijami, kontaminacijo okolja in nenadzorovano degradacijo streliva. Pri tem podpira dolgoročno stabilnost ter odraža mednarodno priznane preventivne pristope in pristope za zmanjšanje tveganja v skladu s preventivnim varnostnim pristopom EU.

Tak pristop pa navsezadnje podpira tudi sodelovanje EU in Ukrajine na področju neširjenja orožja in razoroževanja, vključno s krepitvijo zmogljivosti ukrajinskih organov preko partnerstev z mednarodnimi organizacijami in večstranskih forumov ter z njihovimi dodatnimi prizadevanji.

2. **Splošni cilj**

Zmanjšanje varnostnih tveganj v zvezi s strelivom v Ukrajini z okrepljenimi nacionalnimi zmogljivostmi za nadzor nad strelivom, kar bo prispevalo k preprečevanju nesreč in nenačrtovanih eksplozij, povezanih s strelivom, boljši zaščiti osebja in večji varnosti civilnega prebivalstva.

3. **Opis ukrepa**

3.1 **Določitev zahtev glede tehničnih zmogljivosti nacionalnih organov v Ukrajini za nadzor nad strelivom**

3.1.1 **Rezultat 1**

Potrjene in prednostno razvrščene zahteve glede tehničnih zmogljivosti nacionalnih organov v Ukrajini za učinkovit nadzor nad strelivom v skladu s koncepti za zmanjšanje varnostnega tveganja v zvezi s strelivom in mednarodnimi standardi, ki zagotavljajo jasno in dogovorjeno podlago za ciljno usmerjeno krepitev zmogljivosti in tehnično pomoč.

3.1.2 **Opis**

Zaradi ukrepa v okviru rezultata 1 bodo ustrezni ukrajinski organi imeli skupno, z dokazi podprto razumevanje tehničnih zmogljivosti, potrebnih za izvajanje sistematičnega in trajnostnega nadzora nad strelivom na podlagi informacij o tveganju, v celotnem življenjskem ciklu streliva. To bo doseženo s strukturiranimi tehničnimi ocenami, svetovalno podporo in sodelovanjem z nacionalnimi deležniki. Zahteve glede potrjenih zmogljivosti bodo med drugim zajemale infrastrukturo in opremo, tehnične procese in postopke, človeške vire in kompetence ter upravljanje informacij.

3.1.3 **Pričakovani rezultati**

Rezultat 1 – potrjen pregled trenutnih zmogljivosti in vrzeli v zmogljivostih za nadzor nad strelivom, zabeleženih v tehničnem poročilu.

Rezultat 2 – poročilo v obliki prednostnega seznama zahtev glede tehničnih zmogljivosti in potrjenih potreb pri nadzoru nad strelivom, vključno z opremo in usposabljanjem za namen rezultata 2, ki ga potrdijo ustrezni nacionalni organi, evidentiranih v tehničnem poročilu. Seznam sicer vključuje zahteve in potrebe, ki jih je treba izpolniti s financiranjem EU v okviru tega projekta, vendar bi moral vsebovati tudi prednostne zahteve in potrebe, za katere je financiranje priporočljivo, če bodo na voljo dodatna sredstva. Seznam bo morala potrditi Delovna skupina COARM.

Rezultat 3 – določbe v zvezi z nadzorom nad strelivom v predpisih ustreznih nacionalnih organov o varnosti v zvezi s strelivom usklajene z mednarodno priznano dobro prakso in standardi.

3.1.4 **Pričakovane dejavnosti**

Dejavnosti, povezane z rezultatom 1:

1. dokumentacijski pregled in razvoj metodologije

2. spletna posvetovanja z deležniki in posvetovanja z deležniki v državi, ocenjevanje na terenu in sestanek za potrjevanje

3. analiza dokumentacije in pisanje poročil.

Dejavnosti, povezane z rezultatom 2:

1. pregled ugotovitev ocenjevanja in pregled ugotovljenih vrzeli glede na mednarodno priznane dobre prakse in standarde.

2. spletna posvetovanja z deležniki in posvetovanja z deležniki v državi ter srečanje z ukrajinskimi nacionalnimi organi za potrditev prednostnih nalog

3. analiza dokumentacije, priprava poročila in predložitev poročila v potrditev COARM.

Dejavnosti, povezane z rezultatom 3:

1. priprava osnutka predlagane posodobitve nacionalnih predpisov o varnosti v zvezi s strelivom z vključitvijo določb o nadzoru nad strelivom, usklajenih z mednarodno priznanimi standardi in dobro prakso

2. svetovalna podpora nacionalnim organom pri notranjem in zunanjem potrjevanju ter končni pravni pregled varnostnih predpisov za strelivo, vključno z nadzorom nad strelivom

3. revizija osnutkov določb na podlagi povratnih informacij in podpora pri uradni uskladitvi/odobritvi s strani pristojnih organov Ukrajine.

3.2 **Razvoj tehničnih zmogljivosti nacionalnih organov v Ukrajini za nadzor nad strelivom**

3.2.1 **Rezultat 2**

izboljšanje nacionalnih tehničnih zmogljivosti za nadzor nad strelivom s strukturiranim programom opremljanja in usposabljanja, ki ustreznim ukrajinskim organom omogočajo izvajanje sistematičnega in varnega nadzora nad strelivom na podlagi informacij o tveganju v skladu z mednarodno priznanimi dobrimi praksami in standardi.

3.2.2 **Opis**

Kot rezultat ukrepa v okviru rezultata 2, ki temelji na potrjenih in prednostnih zahtevah glede tehničnih zmogljivosti ter potrjenih potrebah, se bodo operativne zmogljivosti za nadzor nad strelivom okrepile z zagotavljanjem nesmrtonosne opreme za nadzor, ciljno usmerjenim tehničnim usposabljanjem in svetovanjem o uporabi opreme ter svetovalnimi storitvami za operativno vključevanje usposabljanja in opreme v dejavnosti nadzora nad strelivom. Oprema za nadzor se bo uporabljala za termodinamično in kemično, mehansko, optično in električno preskušanje streliva, pri čemer bo imela prednost oprema s poreklom iz EU. Prednost bo dana zagotavljanju premične opreme, da se zagotovita operativna prožnost in sposobnost preživetja ter po potrebi omogočijo integrirani pregledi naprav po funkcionalnih skupinah. Rezultat bo zagotovil, da bo pomoč temeljila na potrebah ter da bo sorazmerna in skladna, hkrati pa bodo v njenem okviru neposredno obravnavane ugotovljene vrzeli in preprečeno podvajanje z drugimi pobudami.

3.2.3 **Pričakovani rezultati**

Rezultat 1 – oprema za nadzor nad strelivom s seznama, potrjenega s strani COARM, ki je bila nabavljena in dobavljena nacionalnim organom v Ukrajini.

Rezultat 2 – osebje za nadzor nad strelivom, usposobljeno za uporabo naročene opreme glede na ustrezne metode nadzora nad strelivom in operativne postopke Ukrajine, usklajene z mednarodno dobro prakso in standardi.

3.2.4 **Pričakovane dejavnosti**

Dejavnosti, povezane z rezultatom 1:

1. nabava vse opreme za nadzor nad strelivom s seznama v skladu z odobrenimi specifikacijami

2. prevoz, carinjenje in distribucija opreme znotraj države

3. predaja opreme in preverjanje njene uporabe.

Dejavnosti, povezane z rezultatom 2:

1. potrditev zahtev glede usposabljanja in programa usposabljanja glede na zagotovljeno opremo
2. ureditev in izvajanje usposabljanja o uporabi opreme
3. zagotavljanje mentorstva in tehnične podpore na delovnem mestu pri vključevanju opreme v dejavnosti operativnega nadzora.

4. **Koristi**

Ukrep bo neposredno koristil nacionalnim organom v Ukrajini, in sicer pooblaščenim skrbnikom streliva in regulativnim organom za varnost v zvezi s strelivom, ter posredno civilnemu prebivalstvu, ki živi v bližini območij skladiščenja streliva ter transportnih poti.

5. **Trajnostnost**

Projekt zagotavlja trajnostnost z institucionalizacijo nadzora nad strelivom kot varnostne funkcije v nacionalni lasti s standardiziranimi postopki, trajno opremo in usposobljenim osebjem, vključenim v obstoječe strukture, s čimer zagotavlja kontinuiteto v konfliktnih razmerah in je pomemben za okrevanje po konfliktu. Tehnična odpornost, stroškovno učinkovita oprema, decentralizirano uvajanje in polna nacionalna odgovornost omogočajo dolgoročno zmanjšanje tveganja, preprečevanje nesreč in skladnost z mednarodnimi varnostnimi standardi za strelivo brez stalne zunanje odvisnosti.

6. **Načini izvajanja**

Ukrep bosta skupaj in usklajeno izvajala GICHD in ITF za krepitev človekove varnosti, pri čemer bo vsak od specializiranih izvajalskih subjektov zadolžen za doseganje opredeljenega rezultata v skladu s svojimi pooblastili, strokovnim znanjem in primerjalnimi prednostmi. GICHD bo izvajal dejavnosti v okviru rezultata 1, vključno s pripravo seznama opreme in usposabljanjem za namen rezultata 2, ITF pa bo izvajal dejavnosti v okviru rezultata 2.

Dejavnosti se bodo tesno usklajevale z ustreznimi ukrajinskimi organi, da se zagotovijo nacionalna odgovornost, ustreznost in trajnostnost.